

Sygn. akt: I C 43/20

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Ewa Oknińska
Protokolant:	pracownik sądowy Paula Łożyńska,

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2020 r. w Olsztynie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko G. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej G. M. na rzecz powoda (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwotę 142.716,52 (sto czterdzieści dwa tysiące siedemset szesnaście 52/100) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 06 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 6.671,82 zł tytułem kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

IV. wyrokowi w pkt I i III nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

sędzia Ewa Oknińska

Sygn. akt I C 43/20

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej G. M. kwoty 169.679,43 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie zwrotu opłaty sądowej w kwocie 2.121 zł i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Na dochodzoną należność składały się:

- należność główna (kapitał) w kwocie 162.044,42 zł,
- odsetki umowne w kwocie 6.248,88 zł,
- odsetki umowne za opóźnienie w kwocie 1.386,13 zł (przy oprocentowaniu 14 %).

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 21 czerwca 2017 r. zawarł z pozwaną umowę pożyczki nr (...). W związku z niewywiązaniem się przez pozwaną z warunków umowy, należność z dnia 18 listopada 2019 r. została postawiona w stan pełnej wymagalności. Pomimo wezwania, pozwana nie uregulowała należności.

Pozwana G. M. nie złożyła odpowiedzi na pozew, ani też nie złożyła wyjaśnień ustnie bądź na piśmie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 czerwca 2017 r. powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W. zawarł z pozwaną G. M. umowę pożyczki nr (...). Na podstawie powyższej umowy bank udzielił pozwanej pożyczkę w kwocie 199.740,60 zł, w tym kwocie 154.000 zł na dowolny cel konsumpcyjny oraz w kwocie 45.740,60 zł na opłacenie prowizji od udzielonej pożyczki. Strony postanowiły, że pożyczka jest oprocentowana według zmiennej stopy procentowej, oprocentowanie stanowi sumę stawki referencyjnej WIBOR 3M i stałej marży w wysokości 7,76 punktów procentowych. Oprocentowanie na dzień zawarcia umowy wynosiło 9,49 % w skali roku.

Strony zastrzegły odsetki od zobowiązania przeterminowanego w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie (§ 7 pkt 6 umowy). W § 8 pkt 2 umowy postanowiono, że bank może wypowiedzieć umowę kredytu z wskutek braku terminowej płatności.

(dowód: umowa k.30-35)

Pismem z dnia 15 października 2019 r. powód wypowiedział umowę pożyczki, informując pozwaną, że zadłużenie przeterminowane wynosi 8.966,08 zł oraz o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację. Jednocześnie poinformował pozwaną, że jeżeli do końca okresu wypowiedzenia zostanie dokonana spłata zadłużenia przeterminowanego, wypowiedzenie stanie się nieskuteczne i umowa będzie kontynuowana na dotychczasowych warunkach. Powyższe pismo zostało doręczone pozwanej w dniu 18 października 2019 r.

Pismem z dnia 21 listopada 2019 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty zadłużenia z tytułu umowy kredytu w kwocie 168.747,18 zł, w tym z tytułu kapitału w kwocie 162.044,42 zł.

(dowód: wypowiedzenie umowy wraz z potwierdzeniem odbioru - k. 28-29, wezwane do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 26-27 szczegółowe rozliczenie kredytu – k. 59-63)

W dniu 6 grudnia 2019 r. bank wystawił wyciąg z ksiąg bankowych. Stwierdził w nim wysokość zobowiązania pozwanej na kwotę 162.044,42 zł z tytułu umowy. Na wskazaną wyżej kwotę składały się następujące należności:

- niespłacony kapitał w kwocie 162.044,42 zł,
- odsetki umowne w kwocie 6.248,88 zł,
- odsetki umowne za opóźnienie w kwocie 1.386,13 zł.

(dowód: wyciąg z ksiąg banku - k. 23)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zebranego materiału dowodowego roszczenie zasługiwało na uwzględnienie w zasadniczej części.

Pozwana nie stawiała się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę i nie składała wyjaśnień ustnie lub na piśmie, wobec czego Sąd wydał wyrok zaoczny (art. 339 § 1 i 340 k.p.c.). Zgodnie z art. 339 § 2 k.p.c. w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o twierdzenia powoda zawarte w pozwie oraz przedłożone przez niego dokumenty. Pozwana mimo możliwości wypowiedzenia się w sprawie, nie kwestionowała twierdzeń powoda.

Odpowiedzialność pozwanej względem powoda wynika z art. 3 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r. Zgodnie z powołanym przepisem przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenie konsumentowi. Ponadto zgodnie z treścią art. 78a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe przepisy ustawy stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie.

Odnosząc się do zasadności roszczenia, wskazać należy, że powoda i pozwaną łączyła umowa pożyczki z dnia 21 czerwca 2017 r. Z treści łączącej strony umowy wynika, że Bank mógł wypowiedzieć umowę w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki. Z dowodów w postaci wypowiedzenia umowy pożyczki, wyciągu z ksiąg bankowych, szczegółowego rozliczenia pożyczki wynika, że pozwana zaprzestała regularnie spłacać pożyczkę. Zatem istniały podstawy do wypowiedzenia umowy przez bank, gdyż pozwana nie dotrzymała warunków spłacania rat pożyczki w terminie.

W niniejszej sprawie powód naliczył prowizję w kwocie 45.740,60 zł, która była kredytowana przez bank i doliczona do kwoty kapitału pożyczki. W konsekwencji postanowienia umowy w przedmiocie ustalenia wysokości prowizji banku należy uznać za dotyczące świadczenia głównego a przez to za wyłączone spod kontroli dokonywanej na podstawie art. 385 ¹k.c., pod kątem jego abuzywności. Świadczenie to zawiera więc w sobie świadczenia typowe dla tego rodzaju stosunku prawnego, bez których z pewnością umowa taka nie została by przez powoda zawarta. Wskazać należy, że wysokość prowizji została sformułowana w umowie w sposób jednoznaczny.

Jednakże w ocenie Sądu wysokość prowizji banku została rażąco zawyżona przez stronę powodową. Postanowienia umowy w części dotyczącej zobowiązania do uiszczenia prowizji w wysokości przekraczającej 20.000 zł, – zdaniem Sądu – należy ocenić jako mające na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych, a zatem jako nieważne. Zgodnie bowiem z przepisem art. 58 § 1 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie zaś z przepisem art. 58 § 3 k.c., jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Prowizja ma charakter wynagrodzenia za dokonanie konkretnej czynności bankowej, jednakże nie w znaczeniu wynagrodzenia za oddanie kapitału do dyspozycji kredytobiorcy (gdyż tę rolę spełniają odsetki kapitałowe), ale wynagrodzenia za konkretną czynność czyli przygotowanie, zawarcie samej umowy i jej obsługa. Takie rozumowanie jest oczywiście całkowicie uzasadnione i odpowiada funkcji jaką przyświeca art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, a dotyczącym pozaodsetkowych kosztów. System prawny chroni konsumenta przed nadużyciami ze strony instytucji finansowych, to z natury rzeczy każde obciążenie konsumenta musi mieć swoje uzasadnienie w racjonalnych korzyściach dla jednej, jak i dla drugiej strony umowy. Innymi słowy, skoro ustawodawca dopuszcza obciążenie konsumenta pozaodsetkowymi kosztami pożyczki to sumy te muszą pozostawać w słusznym związku z zakazem określonym w art. 359 k.c. Nie może być bowiem takiej sytuacji, aby przepisy art. 359 k.c. i 481 k.c. zakazywały obciążenia konsumenta (w stosunku rocznym) odsetkami w wysokości powyżej aktualnie 14%, a jednocześnie zezwalały na obciążenie prowizją, co w niniejszej sprawie stanowi ok. 30 % wartości wypłaconej pożyczki (albowiem od kwoty wypłaconej pożyczki w wysokości 154.000 zł powodowy Bank naliczył prowizję w wysokości 45.740,60 zł).

W przedmiotowej sprawie, Sąd uznał, że za wszelkie czynności związane z udzieleniem i obsługą pożyczki, a więc przygotowaniem standardowej umowy ze zmiennymi w postaci danych personalnych, wysokości pożyczki, oprocentowania, okresu kredytowania, Bank mógł pobrać wynagrodzenie w postaci prowizji. Nadto prowizja winna obejmować wynagrodzenie za przygotowanie oceny zdolności kredytowej pozwanej, nawiązanie kontaktu z klientem,

obsługę pożyczki. Niemniej jednak w ocenie Sądu kwota prowizji określona na 45.740,60 zł jest znacznie wygórowana w kontekście tego, że umowa łącząca strony niniejszego procesu jest umową standardową. Dlatego w ocenie Sądu, powodowy Bank mógł naliczyć prowizję, jednak nie w wysokości określonej w umowie. W ocenie Sądu winna to być kwota 20.000 zł.

W tym miejscu należy zauważyć, że Sąd zobowiązał bank do wykazania jakie czynności banku uzasadniały naliczanie prowizji. W odpowiedzi strona powodowa wskazała jedynie, że na wysokość prowizji składały się czynności podjęte w celu uruchomienia pożyczki i obsługi pożyczki. Podkreślenia wymaga także to, że aby wywołać skutek w postaci obciążenia pozwanych kosztami banku, powinny mieć one charakter celowy tj. w sposób rzeczywisty odzwierciedlać nakład pracy banku, nie zaś zmierzać do powiększania zobowiązania pozwanej.

Dlatego, na gruncie niniejszej sprawy należało stwierdzić, że wartość prowizji w zakresie przekraczającym 20.000 zł została określona niezgodnie z treścią art. 58 § 1 k.c., gdyż zmierza do obejścia prawa, (naliczenie tak wysokiej prowizji było związane z osiągnięciem zakazanego skutku, związanego z naliczeniem zysku nie odzwierciedlającego rzeczywistych czynności banku związanych z zawarciem i obsługą pożyczki). W związku z powyższym, w ocenie Sądu prowizja za dokonanie czynności udzielenia pożyczki i obsługi związanej z jej udzieleniem została obniżona o 25.740,60 zł.

Mając na uwadze powyższe, wysokość kapitału wskazaną w pozwie należało pomniejszyć o 25.749,60 zł (162.044,42 – 25.740,60 zł), co dało kwotę 136.303,82 zł.

Od tak ustalonej kwoty należało doliczyć odsetki umowne w wysokości 5.256,56 zł. Kwota odsetek umownych żądana w pozwie 6.248,88 zł była naliczona od kwoty kapitału 162.044,42 zł. Z uwagi na to, że kapitał uległ zmniejszeniu o 15,88 %, tj. do kwoty 136.303,82 zł, odsetki umowne naliczone przez bank zmniejszono o 15,88 % (6.248,88 – 15,88 % = 5.256,56 zł). Zatem należna kwota odsetek umownych wyniosła 5.256,56 zł).

Ponadto Sąd doliczył odsetki umowne za opóźnienie w wysokości 1.156,14 zł. Powód żądał z tego tytułu kwoty 1.386,13 zł. Sąd nie uwzględnił żądania w tym zakresie co do kwoty 229,88 zł. Powód naliczył bowiem odsetki od kwoty 162.044,42 zł za okres od 18 listopada 2019 r. do 05 grudnia 2019 r. w kwocie 1.118,77 zł. Z uwagi na zmniejszenie kapitału do kwoty 136.303,82 zł, należało za wskazany okres obliczyć odsetki od kwoty 136.303,82 zł i otrzymano kwotę 888,78 zł.

Analiza wyciągu z ksiąg bankowych oraz zapisów umowy kredytowej pozwala na wyciągnięcie wniosku, że powyższe odsetki, nie przekraczają odsetek wskazanych w umowie oraz odsetek maksymalnych określonych w art. 359 § 2¹ k.c.

W tym stanie rzeczy Sąd za uzasadnione co do zasady i wysokości Sąd uznał żądanie co do kwoty 142.716,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Na powyższą kwotę składa się:

- należność główna (kapitał) w kwocie 136.303,82 zł,
- odsetki umowne w kwocie 5.256,56 zł,
- odsetki umowne za opóźnienie w kwocie 1.156,14 zł,

Wobec powyższego Sąd na podstawie powyższych przepisów orzekł jak w pkt I i II wyroku.

W punkcie III wyroku orzeczono o kosztach procesu, na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W niniejszej sprawie powód wygrał sprawę w 84,01 %, a poniósł koszty procesu: opłatę sądową od pozwu w kwocie 2.121 zł i 6.363 zł (powód żądał z tego tytułu kwoty 2.121 zł), wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 5.417 zł. Z uwagi na to, że Sąd jest związany żądaniem powoda, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda koszty procesu w łącznej kwocie 6.671,82 zł, w tym:

- kwotę 2.121 zł tytułem zwrotu uiszczonej opłaty (powyższa kwota nie przekracza należnych z tego tytułu kosztów wg. udziału w jakim powód wygrał sprawę)

- 4.550,82 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z udziałem w jakim powód wygrał sprawę (84,01 % x 5.417 zł).

Stosownie do treści art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c., Sąd z urzędu nadaje wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wyrok uwzględniający powództwo jest zaoczny. Z tego względu wyrokowi w pkt I i III nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

sędzia Ewa Oknińska